

Ny radar- spaning och strids- ledning i drift

Den flygande spaningsradarn FSR 890 kan upptäcka mål både i luften och till havs. Målinformationen länkas ner till en stridsledningscentral.

Bilder: Peter Liander/Försvarets bildbyrå

AV ANDERS KRISTELL

Förekomsten av radar- och stridsledningsförband samt telekommunikationer är en grundläggande förutsättning för att luftstridskrafterna ska kunna agera och uppnå ett informationsöverläge.

Försvarmaktens ominriktning berör i hög grad också dessa förband.

Resan mot nya ledningsstrukturer är redan igång. Ett flygande radarspaningsförband FSR 890 är operativt. Införandet av nya stridslednings- och sambandssystem är i gång.

Sveriges luftrum övervakas ständigt med hjälp av de radaranläggningar som anskaffats för invasionsförsvarets behov. Samtliga av dagens radarförband PS 860 och PS 870 ingår i insatsorganisationen. Processen med att anpassa förbandens förmågor mot de nya krav som ominriktningen medför har inletts.

Radarförband utbildas vid strilutbildningskompanierna vid F 4 på Frösön, F 16 i Uppsala, F 17 i Ronneby samt F 21 i Luleå. Till följd av ett behov av ökade driftstider studeras nu hur en gångtidslängning av PS 860 och PS 870-systemen kan genomföras. Det utökade driftsbehovet har uppkommit av två skäl. Dels avvecklingen av äldre sensorer, dels p g a

Schengenavtalet. Där stipuleras att havsövervakning med kontinuerlig uppföljning av sjömål i området söder om Ålands-förträngningen ska genomföras.

Strilbataljonen

Strilbataljonernas förmåga är en grundläggande förutsättning för ledning av luftstridskrafterna. Till följd av ominriktningsprocessen minskas dagens sex bataljoner till tre, men med i huvudsak oförändrade uppgifter.

Bataljonens förband ingår i den framtida insatsorganisationen med de nya utmaningar detta kommer att innebära. Exempel på detta är stridsledning på engelska, deltagande i Pff-övningar, utbildning av nya förband m m.

Flygande radarspaning utvecklas

En radarflygggrupp med det flygande radarspaningssystemet FSR 890 är nu operativ och baseras vid F 16 Malmen. Systemets rörlighet och förmåga att på långa avstånd upptäcka mål på låg höjd är ett värdefullt komplement till strilsystemets övriga sensorer.

Åtgärder för att integrera förbandet i konceptet FV2000 sker fortlöpande. Förbandet inriktas mot att successivt bygga upp sin förmåga och deltar i förbandsproduktionen samt incidentberedskapen under 2000.

Tekniska förbättringar avseende navigerings- och kommunikationssystem genomförs. Detta innebär att ett navigeringssystem som uppfyller de internationella kraven för civil flygtransportverksamhet införs. Fortsatta uppgraderingar av radarsystemet genomförs och TARAS införs.

I framtiden ska ytterligare en radargrupp tillkomma och vara organiserad senast 2005. För närvarande är två av de sex flyplanen S 100B Argus utyrda till

det grekiska flygvapnet, som längst intill den sista december 2004. I det grekiska utförandet utrustas dessa flygplan med bland annat operatörsplatser, IFF och annan kommunikationsutrustning (se FV-Nytt 1/00). Detta koncept ska studeras för att vinna erfarenheter inför en eventuell svensk tillämpning.

Inom ramen för den nuvarande svenska lösningen pågår det fortsatta taktiska och tekniska prov.

Nya stridsledningscentraler

Flygvapnets nya stridsledningscentraler, StriC, tillförs förbanden som ersättning för de nuvarande stridsledningscentralerna. StriC samlar in radarinformation och sammanställer luftläget för spridning till övriga totalförsvaret. Stridsledning av flygförbanden sker också från StriC. Strilcentralomsättning följer JAS 39:s omskolningsplan och planeras vara fullt genomförd 2002. StriC kommer att finnas i berganläggningar samt på vissa flygflottiljer där de benämns ledningsenheter.

Grundutbildningen på StriC genomförs för taktisk personal vid StriLS i Uppsala och för teknisk personal vid IT-skolan, FM HS i Halmstad.

För utbildnings- och utprovningssyfte används StriC-simulatorens, Strics, som är placerad vid Strilskolan i Uppsala.

LS10

StriC införande ersätter dock inte fullt ledningsfunktionen i Lfc (luftförsvarscentral i Stril 60-systemet). För att kunna vidmakthålla personell kompetens för en eventuell återtagning samt för utbildnings- och övningsverksamhet anskaffas ett system benämnt LS10 (ledningssystem 10).

Taktiskt radiosystem TARAS

Under perioden fram till och med 2006

Foto: Peter Liander/Försvarets bildbyrå

omsätts de gamla radiosystemen Talradio 80 och styrdata till TARAS, vilket står för Taktiskt Radiosystem. TARAS är ett kommunikationssystem som kan förmedla ett antal olika tjänster på tal och data, störskyddat och textskyddat mellan flygplan och ledningsorgan samt mellan flygplan.

Urustningar ingående i TARAS kommer att återfinnas i JAS 39, radarspaningsflygplan S 100B Argus och signalspaningsflygplanet S 102B Korpen (innehållande CDL 39, se artikel sid 24). Dessutom kommer TARAS att byggas ut i radiosambandsanläggningar (RSA), StriC och på flottiljer och flygbaser. Omsättningen sker successivt både i flygplan och på marken främst för att tillgodose omskolning och förbandsproduktion. Installation av CDL39 sker på produktionsbandet från

Löjtnant Henrik Lindström vid sin arbetsplats i en stridsledningscentral. Till skillnad mot tidigare arbetar stril-personalen numera i moderna och ljusa lokaler, även om de är insprängda i bergum.

och med det 107:e serietillverkade Gripen-flygplanet (nr 39207), vilket är det första som har så kallad delserie 3-status. De tidigare levererade flygplanen kommer att modifieras efterhand.

Anläggningsanpassning och nybyggnation av markradioanläggningar ska vara genomfört 2004. Kraven på anläggningarna ökar m h t skydds nivåer, fjärrövervakning och fjärrmanövermöjligheter av utrustningarna.

För att kunna förstärka ledningsmöjligheterna i ett visst område, alternativt för att ersätta fast utrustning, finns transportabla radioresurser benämnda TMR30 och TMR90. Dessa utrustningar upprättas och driftsätts av Radiokompanier vilka återfinns i Strilbataljonen.

Radiosystemet ställer nya krav på han-

tering av krypto, telekonflikter, frekvensplanering m m vilket medför att funktionsplanering och funktionsledning av radiosystemet måste finnas som ett administrativt stöd i den dagliga verksamheten. Denna funktion planeras att ingå i FTK-organisationen.

Taktik och utvecklingsenheten för samband och marktelekommunikation, förkortat TU Sb/MT, arbetar fram taktiska anvisningar efterhand som utbyggnad och omsättning av systemet fortskrider.

Försvarets Telenät

En av förutsättningarna att konceptet FV 2000 med nya system ska fungera är tillgång till erforderliga sambandsledare och telekommunikationsresurser. Det är en av

anledningarna till att Försvarets telenät (FTN) utvecklas till en allt kraftfullare komponent i Försvarets nya ledningssystem. Införandet av nya taktiska och administrativa system ställer allt större krav på tjänsterna i nätet. Utvecklingen av nätet är inriktad mot att kunna tillgodose de allt mer ökande kraven på bandbredd (kapacitet) och då framför allt inom datakommunikationsområdet. Vid utveckling och utbyggnad av nätet utnyttjas civilt tillgänglig materiel och teknik, vilket gör att Försvaretsmakten kan tillgodogöra sig den civila utvecklingen inom telekommunikationsområdet på ett mycket fördelaktigt sätt. ●

ARTIKELFÖRFATTAREN ÄR ÖVERSTELÖJTNANT VID HÖGKVARTERETS LUFTSTRIDSSEKTION.